

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: **Lucie BÍZKOVÁ**

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Učitelství pro ZŠ (ČJ-OV)

Katedra: pedagogiky a psychologie

Vedoucí diplomové práce:
doc. PaedDr. Petr Urbánek, Dr.

Datum odevzdání posudku: 20. ledna 2014

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Hodnocení učebnic žáky a učiteli**

Návrh na klasifikaci vedoucím diplomové práce:

Předložená diplomové práce (rozsah 80 stran textu) se zabývá tématem učebnic a je zaměřena výzkumně. Je rozdělena na teoretickou a praktickou část, kromě úvodu a závěru je dále členěna do pěti kapitol a dalších osmnácti podkapitol. Potěšitelný je zjevný kontext teoretické, metodologické a empirické části. Poněkud nelogicky vyznívá členění podkapitol 1.3.1, 2.2.1 a 2.3.1. Práci uzavírá seznam pramenů, obrázků, tabulek a grafů, a dvě přílohy.

Diplomovou práci Lucie Bízkové považuji za zdařilou. Relevantně vymezen je cíl práce i cíl výzkumného šetření. Poněkud neurčitě ale vyznívá další specifikace cílové kategorie výzkumu, uvádí-li autorka: „*Rovněž můžeme zjistit, jak se liší...*“ (s. 37). Dobře je zpracován teoretický vhled do problematiky, včetně stručného (historického) přehledu vývoje učebnice. Očekával bych na tomto místě i určité zhodnocení, případně predikci směrem k rozvoji a dalšímu vývoji elektronických učebnic. Cenné jsou podrobné pasáže k výzkumu učebnic, pakliže se diplomantka sama pokusila učebnici zkoumat. Solidně je zpracována výzkumná část diplomové práce. Autorka se rozhodla zjišťovat kvalitu učebnice prostřednictvím subjektivních výpovědí jejich uživatelů, tedy nepřímými metodami. K tomu využila metody dotazování. Respondenty byli žáci sedmého ročníku (dotazník; n=53) a dvě zkušené učitelky českého jazyka (rozhovor). Autorka v metodologické části (kap. 3) pečlivě popsala předmět zkoumání (*učebnici autorů Horáčková, M., Klíma, I.: Český jazyk pro 7. ročník ZŠ a příslušné ročníky víceletých gymnázií, 1. díl, nakladatelství Alter, 2011, 2. vydání*), charakteristiky respondentů, použité metody a autorsky konstruovaný nástroj, se kterým pracovala. Autorkou konstruovaný dotazník grupuje položky do pěti témat podle definované funkce učebnice. To považuji za cenné. Nejhutnější částí práce je její výsledková část. Diplomantka se rozhodla prezentované výsledky současně i interpretovat v jedné kapitole a diskutovat k nim. Domnívám se, že je to vzhledem k charakteru šetření vhodné, navíc lze výsledek hodnotit jako zdařilý. Kromě toho jsou v následných dvou kapitolách výzkumné nálezy ještě zrekapitulovány a závěr shrnuje celou diplomovou práci. Prezentované dílčí výsledky jsou podpořeny grafy, což povětšinou zpřehledňuje text. Škoda, že legenda v grafech není explicitně označena slovními variantami, komplikuje to orientaci v textu. I když lze diplomantku pochválit za snahu komplexního interpretačního uchopení, včetně diskuse a kontextualizace (nebývá to v diplomových pracích až natolik běžné), přesto se zcela nevyvarovala popisnému pojetí. Jeví se mi také, že autorka příliš neodlišuje váhu názorů žáků a učitelů (přesto, že si tento „rozdíl“ uvědomuje a zmiňuje jej v metodologických pasážích na s. 39), resp. dává názorům žáků příliš velký důraz, aniž by jejich výpovědi hodnotila kritičtěji. Deklarované celkové srovnání výpovědí žáků a učitelů (s. 37) není v práci explicitně zmíněno.

Také formální stránka diplomové práce je solidně zpracovaná. Nicméně, na několika místech lze opakovaně shledat určitou formální i věcnou neobratnost v odborné dikci textu, resp. nevyváženost (autorka v textu používá i přechodníků), používání nespisovných obrátů („rozjede“, „fajn“), chyb apod. Např.: „Komenský však nebyl pouze teoretik, nýbrž i on sám je autorem několika učebnic.“ (s. 15); nebo „přístup k výuce má srovnání“ (s. 41); „výpovědi učitele nejsou objektivnější“ (s. 46); „v případě paní Jany se bavíme o aprobaci“ (s. 41); „...žáci budou schopni vstřebávat...“ (s. 77); „Žáci řekli, že učebnice disponuje...“ (s. 76) aj. Bohužel to snižuje kvalitu celé práce. Kromě toho není důsledně zachována anonymita osob, pakliže je de facto prozrazeno, že obě učitelky češtiny pracují v ZŠ Dukelská v Českých Budějovicích (s. 41). Problém anonymizace respondentů nespočívá přece „pouze“ v citlivých či „intimních nebo kompromitujících jevech“ v tématech rozhovorů, o kterých uvažuje autorka na s. 41, ale v širším etickém rozměru výzkumu.

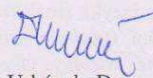
V textu také není vždy jednoznačné, co jsou myšlenky převzaté, interpretované, resp. vlastní (např. kap. 2.3), což souvisí i s nedůsledným (nepřesným, nekorektním) citováním autorů (např. s. 35 odkaz Sikorová, s. 36, 81 odkaz Hudecová), chybná je citace Komenský, Kumpere v seznamu literatury aj.

Celkové hodnocení:

Diplomová práce je celkově na velmi dobré úrovni. Vzhledem k výše uvedenému, doporučuji diplomovou práci Lucie Bízkové k obhajobě a hodnotím ji stupněm „**velmi dobře**“.

Podněty k obhajobě:

1. Zhodnoťte možnosti a rizika využívání elektronických učebnic (ve školách) z hlediska funkcí učebnice i dalších přínosů / důsledků.
2. Posuďte současnou situaci na trhu s učebnicemi v Česku. Jaký je systém odborné kontroly a podmínek k získání doložky MŠMT?

doc. PaedDr. Petr Urbánek, Dr.

podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích / Liberci dne 20. ledna 2014

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	Dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------